

Bilag C

Dato 18-11-2025

Sagsbehandler Arende Nordentoft

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 51368879

Sagsnr. 1-50-71-7-23

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. matr.nr. 2d, og del af 1a og del af 2d St. Bredlund By, Vrads, i Silkeborg Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-området udpegningsgrundlag.

Hvis regionen i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukke, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20/11/2024 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og en eventuel konsekvensvurdering skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofvindning efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Samtidig er alle former for forsætlig indfangning eller drab af bilag IV-dyrearter og forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg fra bilag IV-dyrearter i naturen forbudt, ifølge artsfredningsbekendtgørelsens³ § 10, stk. 1.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

³ Bekendtgørelse nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

B.1 Oplysninger om nærmeste Natura 2000-område

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Vellinge Skov og Palsgård Skov, som ligger ca. 350 meter syd/øst for indvindingsområdet. Natura 2000-området omfatter Habitatområde nr. H49 og fuglebeskyttelsesområde nr. F34.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel 1.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 49		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Gul Stenbræk (1528)
	Bækklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Visse-indlandsklit (2310) og gul stenbræk er ikke tilstede i habitatområde H49. Den nævnte naturtype og art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 34		
Fugle:	Hvæpsevåge (Y)	Trane (Y)
	Stor hornugle (Y)	Natrav (Y)
	Isfugl (Y)	Sortspætte (Y)
	Hedelærke (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Tabel 1. Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. N53 bestående af habitatområde nr. H49 og fuglebeskyttelsesområde nr. F34.. Kilde: Miljøstyrelsen. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027⁴.

Natura 2000-området ligger ved israndslinjen fra seneste istid. Mod nord og vest er landskabet domineret af smeltevandssletter, mens det mod øst består af kraftigt kuperet morænelandskab og tunneldale. Området er udpeget for at beskytte en lang række arter

⁴ Miljøstyrelsen. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Revideret udgave. Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov. Natura 2000-område nr. 53. Habitatområde H49. Fuglebeskyttelsesområde F34. november 2021.

og naturtyper, og det indeholder enestående naturværdier med mange sjældne arter og naturtyper.

Området er hovedsagelig skovbevokset, idet knap 2/3 af arealet er dækket af skov eller plantage. Palsgård Skov rummer både løv- og nåletræsskov, mens de bøgedominerede skovnaturtyper primært findes i Velling Skov, der ligger på en ådals-skrænt i områdets østlige del. Her er store dele udlagt som urørt skov, som har en særlig høj naturværdi i kraft af skovens alder og den lange skovkontinuitet. Meget store arealer er tilplantet med nåletræsplantager som Skærbæk, Snabegård og Kongsø Plantager.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte de store mosaikagtige forekomster af hede- og indlandsklitarealer, moser og bøgeskov samt de tilknyttede habitat- og fuglearter. Området rummer herudover fine vandløb og søer, bl.a. med en række meget værdifulde lobeliesøer. Disse har stor betydning for forekomsten af langt de fleste arter på udpegningsgrundlaget. Af de udpegede arter er damflagermus ikke registreret inden for området, ved de to seneste overvågningsperioder i forbindelse med det nationale overvågningsprogram (NOVANA),

B.2 Vurdering i forhold til udpegningsgrundlaget

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 14.3 findes en gennemgang af Natura 2000-område nr. N53 herunder beskrivelse og forekomst af habitatnaturtyper samt af arter på udpegningsgrundlaget. Der er endvidere udført beregninger af grundvandssænkning som følge af råstofindvinding under grundvandsspejlet (kapitel 12 i miljøkonsekvensrapporten) og strømningsmønstre for overfladevand i området er kortlagt. Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som Bilag B.

Der er ved gennemgangen og feltbesigtigelser ikke fundet naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget som kan blive væsentligt påvirket af det ansøgte. Der sker ikke påvirkninger i grundvandsstanden i området eller overflade afstrømning omkring projektområdet, hvorfor våde naturtyper, søer, vandløb og arter tilknyttet hertil ikke påvirkes.

Samlet vurderes projektet i miljøkonsekvensrapporten ikke at medføre væsentlig påvirkning på Natura 2000-områder hverken i sig selv eller kumulativt.

Øvrige Natura 2000-områder vurderes i miljøkonsekvensrapporten at være beliggende i så stor afstand fra projektområdet, mere end 5 km, at de lokale påvirkninger, der kan forekomme som følge af råstofindvindingen, ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af øvrige Natura 2000-områder, naturtyper eller arter i tilknytning hertil.

B.3 Samlet væsentlighedsvurdering

Beskrivelser og vurderinger er udført af NIRAS, som af Region Midtjylland vurderes at have den rette ekspertise indenfor fagområdet. På grundlag af de faglige vurderinger, resultaterne af de udførte undersøgelser og beregninger i miljøkonsekvensrapporten vurderer Region Midtjylland, at den ansøgte råstofindvinding ikke vil kunne hindre målopfyldelse for Natura 2000-områder eller vil kunne medføre væsentlige direkte eller indirekte indvirkninger på Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller integritet. Der skal derfor ikke udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2 for indvirkninger på Natura 2000-områder.

C. Bilag IV-artsvurdering

C.1 Relevante bilag IV-arter i og omkring projektområdet

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten er forekomsten af bilag IV arter i området kortlagt ved søgning i relevante databaser samt feltundersøgelser. Gennemgang af data og feltundersøgelser er udført med den rette ekspertise jf. gældende vejledninger på området, se miljøkonsekvensrapportens afsnit 12 "Plante- og dyreliv" og 13 "Bilag IV-arter" med tilhørende Bilag 4 "naturbesigtigelser".

Miljøkonsekvensrapportens kapitel 12 og 13 indeholder en beskrivelse af relevante beskyttede arters levesteder. Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt i Bilag B.

Baseret på gennemgangen i miljøkonsekvensrapporten er det muligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet:

- odder
- flere arter af flagermus
- stor vandsalamander
- spidssnudet frø
- markfirben
- ulv.

C.2 Besigtigelser af yngle- og rasteområder samt eftersøgning af bilag IV-arter

Forekomst af arter er eftersøgt både inden for det ansøgte areal og i nærområdet omkring det ansøgte areal. Besigtigede lokaliteter fremgår af miljøkonsekvensrapportens Figur 12.1. Lokaliteterne omfatter 10 søer, 14 moser, 1 hede og 1 eng inden for en afstand af 1 km fra det miljøvurderede areal samt 12 bevoksninger inden for det miljøvurderede areal. Indvindingsområdet, som udgør lidt over halvdelen af det miljøvurderede areal, omfatter to af de 11 bevoksninger.

Råstofindvindingsområdet er gennemgået og screenet for beskyttede arter, herunder egnede yngle- og rasteområder for henholdsvis padder, markfirben og flagermus.

Der er ikke registreret forekomst af bilag IV-arter inden for indvindingsområdet. Området består af konventionelt dyrkede marker med to skovbevoksede arealer på hhv. 0,5 ha og 1 ha. Skovbevoksningerne består dels af tæt mellemaldret rødgransbevoksning, der ikke er udtyndet, omkranset af løvtræsbelte og en gruppe egetræer, dels af mellemaldret rødgran, lærk og contonafyr, der ikke er udtyndet. Sandsynligheden for at der findes beskyttede arter i bevoksningerne vurderes at være meget lille.

Potentielle yngle- og rasteområder for flagermus er eftersøgt i træbevoksningerne og ikke fundet, som afrapporteret i miljøkonsekvensrapportens bilag 4.

Der blev fundet markante spor af flagermus i stuehuset tilhørende en ejendom, som skal nedrives i forbindelse med råstofindvindingen. Det er sandsynligvis en af pipistrellus-arterne, som har haft sommerrastested i stuehuset, se miljøkonsekvensrapportens bilag 4 under 'Levestedskortlægning for flagermus'. For at opretholde den økologiske funktionalitet for flagermus i området ved nedrivning af bygningerne, vurderes det i miljøkonsekvensrapporten nødvendigt med foranstaltninger som sikrer den forsatte økologiske funktionalitet. Foranstaltningerne vurderes tilstrækkelige ved at foretage veteranisering af mindst 4 træer og opsætning af mindst 4 flagermuskasser tæt ved stuehuset. Flagermuskasserne skal være tilpasset pipistrellus-arterne. Der stilles vilkår om de konkrete afværgetiltag, se vilkår 14-20.

Egnede levesteder for markfirben er herudover eftersøgt i den aktive råstofgrav. Ved besigtigelsen blev konstateret, at der ikke er egnede levesteder for markfirben i råstofgraven.

På de besigtigede feltlokaliteter uden for indvindingsområdet er der registreret følgende Bilag IV-arter:

- stor vandsalamander på 3 lokaliteter
- spidssnudet frø på 10 lokaliteter

Lokaliteterne med fund er angivet på figur 13.1 i miljøkonsekvensrapporten. Fundene er tilknyttet sø- og moseområder, som ligger mere end 600 m fra indvindingsområdet. Alle registrerede yngle- og rasteområder samt fund findes nord, vest og syd for indvindingsområdet.

C.3 Samlet bilag IV-artsvurdering

Potentielle og registrerede yngle- og rasteområder og de beskyttede eller fredede arter vil alene på grund af afstanden ikke blive påvirket direkte med støv, støj eller vibrationer fra råstofindvinding inden for indvindingsområdet.

Råstofindvindingen vil ikke medføre ændringer i afstrømningen af overfladevand til nærliggende våde naturtyper, og råstofindvindingen under grundvandsspejlet er beregnet til at have en ubetydelig påvirkning af grundvandsstanden. Råstofindvindingen vil derfor ikke medføre ændringer af hydrologien i de nærmeste våde naturtyper og dermed ikke kunne påvirke de registrerede yngle- og rasteområder.

Baseret på placeringen af de registrerede yngle- og rasteområder vil indvindingsområdets ikke kunne udgøre en barriere for arternes

eventuelle spredningskorridorer mellem de forskellige yngle- og rasteområder.

Baseret på dataindsamling, kortlægning og feltbesigtigelser, som afrapporteret i miljøkonsekvensrapporten, vurderer Region Midtjylland, at der på nuværende tidspunkt ikke lever, yngler eller raster fredede eller beskyttede arter i indvindingsområdet.

Aktiviteterne i forbindelse med råstofindvindingen vil blotlægge nye arealer, som kan udvikle sig til egnede yngle- og rasteområde for bl.a. padder og krybdyr. Efter endt råstofindvinding vil det efterbehandlede naturareal kunne øge mulighederne for udbredelse af nogle af de beskyttede eller fredede arter i området, særligt opstår nye potentielle yngle- og rasteområder for padder og krybdyr i området. I forbindelse med efterbehandling af råstofgraven skal indvinder være opmærksom på ikke at ødelægge yngle- og rasteområde for padder og krybdyr, hvor arterne eventuelt er indvandret.

På det foreliggende grundlag vurderer Region Midtjylland, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter. Vurderingen er baseret på konkret viden om forekomsten af ovennævnte relevante bilag IV arter i eller omkring det ansøgte projektområde. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en yderligere konsekvensvurdering af projektets indvirkninger på bilag IV-arter. Vurderingen udgør Region Midtjyllands vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 10.

Der lever, yngler eller raster ikke beskyttede arter i indvindingsområdet og på det grundlag vurderer Region Midtjylland ikke, at projektet kan medføre forsætligt drab af arter, ødelæggelse af æg eller ødelæggelse af planter, som omfattet af artsfredningsbekendtgørelsen⁵.

⁵ Bekendtgørelse nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.